

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrtno Dn 6.—, polletno Dn 12.—,
celoletno Dn 24.—.

„Vse je zavoženo, vse bo izgubljeno“

(Obupen vzkič klerikalnih veljakov.)

Klerikalcem prede slaba. Vsak dan se bolj jasno kaže, da SLS ni kos velikim nalogam današnjega časa in da so voditelji klerikalne stranke sami nesposobni pritlikavci, ki bodo kmalu uničili s svojo nemumno in zlobno politiko vse, kar je bilo na SLS še dobrega.

Kakor da bi klerikalce sam zli duh obsedel, ravno tako se nam zdi, če premišljujemo, koliko zlobe in nesreče je v teh ljudeh.

V rajski Avstriji so klerikalni poslanci na Dunaju glasovali za kanone in drugo morilno orožje, ki je dalo nemškim in madžarskim mogotcem pogum, da so začeli svetovno vojno. Klerikalni poslanci so bili tisti, ki so v dunajskem parlamentu glasovali za zakon o vojnih dajatvah ter zakrivil, da so se med vojno pri nas rekvirirali konji, voli, žito, krompir, vozovi, zvonovi itd. Klerikalci so tisti, ki so gnali naše fahte in može v vojno, da so tamkaj pustili svoje življenje in zdravje. Na deset-tisoče vojnih invalidov, vojnih vdov in sirot ima farovška stranka na svoji kosmati vesti, in vendar smo videli, da so ti črni ljudski sleparji znali 18. marca nanovo preslepiti ljudi z raznovrstnimi obljubami.

Tisti dan, ko so klerikalci imeli v rokah 21 mandatov iz Slovenije, niso več poznali svojih volilcev, še manj pa svojih obljub, ki so jih delali pred volitvami. Le povejte vi, klerikalni poštenjaki, kaj ste izpolnili od tega, kar ste obetali? Kmetu, ki je najbolj siepo drl za vami, so v času, ko imate vi vso politično moč v rokah, naložili petkrat večji davek kakor ga je plačeval prej, ko so bili v parlamentu v Beogradu še trije slovenski demokrati. Obdavčili ste radi svoje nesposobne politike neznansko obrtnika, uničili ste skoro železničarje in druge javne nameščence. Prazen je vsak vaš izgovor, s katerim se skušate zopet oprati. Kdo pa naj bo odgovoren za razmere v Sloveniji kakor oni, ki imajo skoro vse mandate? Ali so vas Slovenci poslali v parlament samo zato, da bo vsakdo od vas vlekel na dan po 300 dinarjev dijet, ali tudi za to, da boste kaj storili za ubogo ljudstvo.

Vaša odgovornost je popolna; saj ste vi postavili velesrba Pašiča in dr. Korošec je še celo od kralja terjal, da naj imenuje velesrbsko samoradikalsko vlado brez demokratov, brez Hrvatov in Slovencev. Pa

se tudi izgovarjate, da ste bili pri Markovem protokolu v Zagrebu ogoljufani. Tudi to ni nikak izgovor, ki bi držal. Kdo pa pomiluje kmeta, ki je bil na sejmu ogoljufan od mešetarjev, ko je kravo prodal. Vsakdo vé, ta tak človek, ki se dá lahko ogoljufati, ne spada na sejem in zato tudi vi ne spadate niti v parlament niti v politiko.

Ravno tako nesposobni in brez vsake pameti so pa klerikalci v občinskem svetu ljubljanskem, kjer imajo v bratskem objemu s komunisti večino, ki pa vlada tako, da je jojmene. Radi črno-rdeče koalicije se Ljubljana pogreza v dolgoveh, ljudem švrka kri iz života pod davčnim vijakom te gospode. Na magistratu se zapravlja, ljudstvo pa stoka in tarna pod črno-rdečo strahovlado. Ljubljanci, ki so pri zadnjih volitvah tudi bili od sleparjev zapeljani, sedaj že uvidevajo svojo zмотo, spoznavajo gorje klerikalizma. Pred kratkim je bila v Ljubljani seja klerikalnih obrtnikov, pri kateri je neki klerikalni veljak vzdihnil: «Vse je zavoženo, vse bo izgubljeno!» Priznal je, da klerikalci niso znali odvrniti bremen od ljudstva in odkrito je povedal, da SLS prihodnjč niti 10 mandatov ne bo dobila.

Poparjenost in obup v vodstvu klerikalne stranke narašča, in to tem bolj, čim jasnejše ljudstvo spoznava, da je bilo 18. marca ogoljufano in ociganjeno.

Ni dvoma, da pride kmalu dan obračuna, ko bo ljudska sodba nad klerikalci hujša kakor je bila kedaj nad komurkoli. Razkrinkani ljudski sleparji morajo propasti, ako hočemo dočakati boljših časov.

Prijateljevo pismo

Zelo sem se začudil, ko sem prebral naslednje pismo mojega nekdanjega prijatelja Franja. Bila sva si včasih najboljša prijatelja in si tudi še sedaj nisva sovražnika; le politična naziranja naju ločijo, kajti on je še vedno v vrstah SLS. Kako je moj politični prevrat vplival na njega, berite!

Dragi mi prijatelj! Sprva sem se zelo čudil, da si Ti stopil iz naše stranke in se pridružil JDS. Vedi pa, da sem tudi jaz začel premišljevat vse te naše ljudi in sam ne vem, kaj bi storil. Le pomisli, duhovniki vedno poudarjajo, samo v SLS je mesto za vse poštene kristjane — vse druge stranke pa so «iz leve strani». To veš, da sem bil jaz vedno zelo veren in odkritosrčen človek. Žal, da v SLS v tem pogledu ni vse v redu. To vidim.

A kaj vse moram sedaj doživeti! Preden smo letos volili, je bilo «plozanja» po «Do-

moljbu» in «Slovencu», kaj bodo vse storili naši poslanci. Pridobili nam bodo avtonomijo, naši fantje bodo služili v domačih krajih pri vojaki, pa draginjo in davek bodo znižali in sam Bog ve, kaj še vse. Od tistega časa pa je že poteklo tri četrt leta, pa še sledu nimamo od vsega tega.

V vsaki številki «Domoljuba» berem tudi prav hude napade na Sokole. Toda ko bi bil «Domoljub» odkritosrčen, bi moral krtačiti tudi Orle. Veš, dragi mi Tone, ko opazujem naše Orle, vidim veliko gnilobe v njihovih vrstah. Njihovi voditelji, ki vse to vidijo, jih nič ne svarijo, le vedno jim pravijo: «Kdor je Orel, ta je človek, vsi drugi so pa barabe!»

Slučaj je nanesel, da sem letošnje leto bil na neki sokolski prireditvi. Kaj sem tam videl? Obnašali so se vsi lepo in dostojno! «Domoljub» pa je od iste sokolske veselice prinesel dopis, v katerem pravi, da so Sokoli na veselici vpili in razgrajali. V resnici? bilo tam res nekaj vpitja; a kdo ga je vprizoril? Člani Orla so kar na lepem začeli zabavljati na Sokole. Seveda jim ti tudi niso bili tiho — zakaj neki! Tako je bilo v resnici, saj sem sam videl vse.

Pa vseh napak svojih ljudi ne morem nankrat popisati, ker jih je preveč. Saj je celo v župnišču, odkoder bi moralo prihajati le dobro, šopiri hinavstvo in se «na cente» proizvaja opravljanje po tercijalkah in farovški kuharici.

To sem imel na srcu. Kot odkritosrčen človek se sedaj Tebi odkrijem. Sporoči to pismo v «Domovini»! Na Tebe se zanašam, da si samo radi resnicoljubja v politiki zapustil SLS. Tvoj prijatelj pa je sedaj na razpotju. Bodi mi pozdravljen od prijatelja Franja.

Dostavek: Nekaj sem se domislil. Jaz ne razumem teh naših ljudi pri SLS. Ko so bili še pod Avstrijo, so ji vedno peli slavospeve. Ko je rajski dr. Krek povzdignil glas za Jugoslavijo, kako so ga nekateri njegovi pristaši temno gledali! Zakaj se sedaj nič ne navdušujejo za zares milo našo domovino. To sem še imel na srcu, dragi mi Tone. Ob priliki se še oglasim. — Poslal A. Stražar.

Politični pregled

V zanimivih časih živimo. Na Slovenskem je prišel rimski klerikalizem do vrhunca svoje moči. Od 26 poslancev, ki jih imamo Slovenci v narodni skupščini, so jih dobili klerikalci 21 in so mislili, da je njihova politična moč za vse čase nezlomljiva. Pa so se motili!

Četudi se ni poteklo niti eno leto, odkar so bile volitve, ko so klerikalci zmage pijani izgubili pamet. V logaškem okraju se je videlo pri naknadnih občinskih volitvah, da ljudstvo klerikalcem več ne zaupa v oni meri kakor za časa zadnjih skupščinskih volitev. Takrat so klerikalci obljubljali nebesa na zemlji, dosegli so pa to, da smo dobili samoradikalno vlado, katere trdo pest čutimo vsak dan na naših hrbtih. Ljudstvo se je začelo čuditi, kako je to mogoče in je začelo obračati krivim preokrom hrbet.

Da zakrijejo svojo polomijo, so začeli klerikalci zopet močno napadati Srbe, češ, oni so krivi vseh nesreč; nočejo pa povedati svojim ljudem, da Srbi ravno tako trpijo pod slabo vlado kakor mi. Srbski narod in radikalna stranka ni eno in isto. Da pa imamo slabo vlado, je

največja krivda na klerikalcih.

ki so tako vlado omogočili, ker so naravnost zahtevali, da mora biti vlada sestavljena iz samih radikalcev, najslabše stranke v državi. Nekdaj — pred leti in leti — so bili radikalci dobra in poštena ljudska stranka, ki je veliko dobrega storila v Srbiji, ali z leti so voditelji postali nazadnjaški in danes so prišli že tako daleč, da se med sabo prepirajo, kdo je bolj pokvarjen! To je stranka, ki je dozorela, in mora, kakor jabolko, ko dozori, odpasti z drevesa, tako morajo propasti tudi stranke, ki starijo in se nečejo pomladiti, nočejo iti s časom, ne napredujejo, temveč zaostajajo in hočejo vladati v dvajsetem stoletju tako, kakor se je vladalo pred davnimi leti. Naši klerikalci so ravno taka stranka in zato je čisto naravno, da oni ravno tako propadajo kot njihovi prijatelji radikalci.

Vidno pa napredujejo mlade stranke in v Jugoslaviji je naravna naslednica starih preživelih strank

Jugoslovanska demokracija.

ki edina gre s časom naprej, razteza se na vso državo, hoče enakost in pravico

za vse enako, ker samo v taki državi se lahko napreduje, samo taka država lahko postane močna. Treba je še malo potrpeti ter se združevati v jugoslovanski demokraciji in prišel bo čas, ko se bodo razmere vsestransko izboljšale, ker bo odpadlo, kar ovira napredek. To je med Srbi radikalstvo, med Hrvati radličevstvo in med Slovenci pa klerikalizem.

V naših odnošajih z Bolgarsko se razmere nikakor ne morejo spraviti v pravi tir, ker na Bolgarskem vlada stranka, ki je vse prej kot narodna in ljudska. Za silo smo se

sporazumeli z Bolgarsko.

pa samo v toliko, da nam bo ta plačala vso vojno škodo, ki jo je napravila za časa svetovne vojne v onem delu Srbije, ki ga je zasedla njena vojska in gospodarila tam enako kokor nemška armada v Franciji. To škodo bo sedaj Bolgarija popravila, kakor mora Nemčija popraviti vso škodo, ki jo je napravila v Franciji, Belgiji in tudi v naši državi. Ampak pravega sporazuma med nami in Bolgarsko še dolgo ne bo, četudi bi bil zelo koristen in dober za obe državi. Upati je, da pride čas, ko se bo bolgarskemu ljudstvu posrečilo osvoboditi se od vsiljivcev in nasilnežev na vladi. Kadar pa bo bolgarski narod sam odločal svojo usodo, se bo dosegel prav kmalu sporazum med obema državama, ki mejlta druga na drugo in lnata skupne koristi.

Podoba je, da bo prišlo vendar enkrat tudi do

rednejših odnošajev z Rusijo.

s katero že od boljševiške revolucije ne živimo v rednih stikih. Naš novi poslanik v Berlinu, g. Balugdžić, eden najspodobnejših naših diplomatov, ima nalogo, da iz Berlina stopi v stik s predstavniki Rusije. Upati je, da se kmalu obnovijo redni odnošaji z največjo slovansko državo, ki se sicer nahaja v težkih razmerah, ali ki ima vse pogoje za to, da se zopet uredi in postane prva svetovna velesila, kakor je bila včasih. Boljševiki sami uvidevajo, da njihov način vladanja ni pravilen in se vedno

bolj zboljšujejo, tako da je Rusija najtežje že prestala in se lahko reče, da se že nahaja v pol-žaju boljšajna.

Italija bi na vsak način rada postala zelo velika in močna, bolj kakor more, ker njena dežela ni baš med največjimi in tudi ne bogata. Ampak na delu je in sedaj se je napravila

zveza med Italijo in Španijo.

ki ima namen in cilj, Sredozemsko morje na nekak način zapreti za ti dve državi in izločiti Francijo, ki noče Italije podpirati tako, kakor bi Italija to hotela. Pa s Francijo naj se Italija nikar preveč ne prereka, ker to je preveč trd oreh zanjo! Sploh ni veliko dati na italijansko repenčenje. Italija se lahko repenči samo proti onim, ki se za enkrat še ne morejo braniti. Jugoslavija bo kmalu močna dovolj, da bo lahko tudi Italiji pokazala svojo krepko pest!

V Nemčiji gre vedno bolj na slabše in veliko vprašanje je, če in kdaj se bo ta država zopet uredila. Danes je

Nemčija brez vlade.

ker ni nikogar, ki bi užival zaupanje večine parlamenta. Kriza, ki je sedaj zavladala v nemški vladi, bo trajala najbrže še precej časa. Zelo mogoče je, da se Nemčija tudi še bolj zrahlja. Saj Angleži že prekujejo razpad Nemčije.

Njena soseda,

Avstrija, se počasi popravlja.

in kakor je zelo majhna, bo vendar prišel čas, ko bo prenehala samo životariti in se bo postavila na svoje lastne noge. Nam je to prav, ker ni v našo korist, imeti v soseščini takega reveža. Avstrija je dober odjemalec naših poljedelskih pridelkov in čim boljše bo njeno gospodarsko stanje, tem boljši kupec bo. Obstoje pa še seveda možnosti, da razmere tudi Avstrijo prislitijo, da krene s sedanjega svojega dobrega pota.

Pristopite vsi k Jugoslovanski Matici!

Anton Stražar:

Mošnikov stric

Ljubavna povest iz starih časov.

(4. nadaljevanje.)

Večerni mrak je legal na naravo, ko je Slapar šel z Brda proti domu. Stopal pa je nekako težavno po samotni gozdni poti proti Čepļjam; utrujenost in vinski duh sta mu zadrževala korake, med gostim vejevjem pa se je tudi čedalje manj videlo. Zamišljen sam vase stopa Slapar. Nekako na polovici samotne poti je že, ko se nenadno razgrne grmovje in tuji bradati mož zastavi Slaparju pot, kakor da ga je zemlja vrgla iz sebe. Slapar se močno prestraši, mrzla polt ga oblije.

«Denar sem!»

Istočasno dvigne tujec svojo okovano palico, toda Slapar se hitro zopet znajde. Z vso silo teletne v napadalca, ampak ta je košen in ne omahne prvi hip. Ruvata se sem in tja, obenem pokajo kosti... Kdo bo znal? Slapar se spotakne, pade, tujec nanj, mu poklekne na prsi in ga začne daviti.

«Oštija, daš denar ali ne?»

V smrtni grozi, res brez moči, zarjuje Slapar:

«Pomoči, pomoči!»

«Čak, hje imam nož, oštija!» sika laški tolovaj, z eno roko tišči Slaparja za grlo, z drugo sega v svoje žepe. Že se v zraku zasveti dolga ostrina, ko se v hipu razgrne grmovje, čvrsta roka zgrabi tolovaja za šinjek ter ga s strahovito silo teletni vznak. Nato še s pestjo sledi močan udarec v lice, da se tolovaju vltije kri in mu iz rok izpade odprti nož.

Slapar se dvigne, pogleda tujca na tleh in rešitelja, ki stoji z nogo na njem. Luna je ravnokar posvetila izmed vejevja — in koga spozna Slapar kot svojega rešitelja?

«Tone, o Tone! Sam Bog te je postal!»

«Vi, oče Slapar?» se presenečen začudi Tone. «Na, čakajte, še mu posvetim, falotu roparskemu!»

Rekši prisoh premagancu na tleh še par zausnic, nato ga dvigne in ga držeč za vrat s Slaparjem, ki molče stopa poleg, tira po poti.

«Ušmitite še, ušmitite!» moleduje spotoma bradati tujec.

«Aha, strahopeten je tudi, zahrbinež laški!» se roga Tone. «Jutri te sodnija nauči kozjih molitvic!»

Brez nadaljnjih besed dospelje vsi trije pred Slaparjevo hišo.

«Oče Slapar, saj imate kak prazen svinjak, da mu damo prenočišče?»

«Kar za mano, Tone!»

Slapar vrže nekaj slame v prazen svinjak, Tone pa z lastnim pasom tolovaju zveže roke in ga posadi notri.

«Tako, potepuh, lahko noč, jutri pojdeva skupaj na Brdo!» se smeje Tone in zapre svinjak.

Slapar prizne Toneta pod pazduho in ga odvede v hišo. Zelo se začudi mati Slaparica, ko ju zapazi.

«Micka, hitro vina in kaj prigrizka!»

Pri mizi se nato razgovorijo o vsem dogodku. Tone pove, kako je vračajoč se iz podbrdskega mlina po spodnji poti zaslišal klic na pomoč. Seveda se ni niti trenutek obotavljal, skočil je navzgor po grmovju. Dospel je v poslednjem hipu, zakaj v tujčevi roki se je zasvetila ostrina noža...

Pogovor se razvija nadalje. Tone in Slapar sta najboljša prijatelja.

«Odpusti mi, Tone,» pravi končno Slapar, «da sem te doslej podcenjeval.»

«Ah, saj ste imeli prav, ker nimam ničesar razen pridnih rok in poštenega sreča... Kriv sem zastran Reziče, toda Bog mi je priča, da jo ljubim pošteno...»

Dopisi

MOSTE PRI LJUBLJANI. Dramski odsek moščanskega Sokola je uprizoril kot otvoritveno predstavo letošnje sezone «Ljubzen kraljeva. Igra je uspela prav dobro. Odmore je prijetno izpopolnilo sviranje oddelka godbe Dravske divizije. Dramski odsek izreka br. Spuntu, najmarljivejšemu članu odseka, iskreno zahvalo za ves njegov ne baš mali trud. Zelim, da vidimo v sokolski dvorani v Mostah še par tako uspešnih iger.

IG-STUDENEC. V nedeljo 25. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor krajevne organizacije JDS za Ig-Studenec. Kljub skrajno slabemu vremenu, ki je vsem somišljenikom iz okolice onemogočil dohod na Ig, se je vršil pristrčen sestanek somišljenikov. Poročal je o programu, o taktiki ter o organizaciji demokratske stranke dr. Rape iz Ljubljane. Za božične praznike se je sklenilo sklicati širši sestanek naših somišljenikov in prijateljev tudi za okoliške vasi. Novotvojeni odbor nam je garancija, da bo delo uspelo, obenem pa priča, da je politična šola demokratske stranke že pričela roditi sadove. Oba udeleženca politične šole sta odbornika naše nove krajevne organizacije.

ŠMARTNO POD ŠMARNO GORO. Knjižnica pevskega društva «Zarja» je začela redno poslovati. Vsako nedeljo od 11. do 12. ure se izposojajo knjige v soli. Komur je ležeče na samoizobrazbi, se bo gotovo posluževal te ugodnosti in s tem pokazal, da hoče korakati z duhom časa in misliti s svojimi lastnimi možgani. Ravno v naši občini je neobhodno potrebna knjižnica, ker se hočejo posebne vrste ljudi postavljati kot voditelji neizobražene množice in jo voditi po poti, da zadostijo le svojim osebnim dobičkanostnim pohleptom in ambicijam. Da se odvrne ljudstvo, posebno pa mladina, od teh krivih in škodljivih voditeljev, si je nadelo pevsko društvo «Zarja» eno najplemenitejših nalog, da je ustanovilo knjižnico, ki naj nudi v socialnem, gospodarskem in nacionalnem oziru, kar zahteva današnja človeška družba

od posameznika. Nočeno vzgajati strankarjev, temveč poštene in značajne Jugoslovane, da bodo znali sami razlikovati s svojo lastno glavo slabo od dobrega. Po tej poti hočemo korakati naprej, v svesti si, da bomo s tem napravili le delo v dobrobit našega ljudstva.

SINKOVTURN. Poštno ravnateljstvo v Ljubljani mora imeti o nas navadnih zemljanah kaj čudne pojme, ker od 31. oktobra t. l. naprej nas pusti brez poštnega sela in nam povzroča s tem veliko nejevoljo in občutno škodo. Naša podobčina z vami Sinkovturn, Potok, Koseze, Koseze-Kot, Golo, Selo in Vešca pripada namreč k pošti in občini v Vodicaх nad Ljubljano in je od pošte več kakor eno uro pešhoda oddaljena. V podobčini se nahaja več trgovcev in obrtnikov, enorazredna ljudska šola, župnišče in ena graščina; podobčina šteje preko 500 prebivalcev. Pa ne samo naša podobčina, ampak tudi podobčine Repnje (sedež trirazredne ljudske šole in gospodinske šole s samostanom), Polje in Bukovca z najmanj tisoč prebivalci, ki so oddaljene eno uro od poštnega urada v Vodicaх, nimajo od 31. oktobra t. l. dalje poštnega sela, radi česar trpe dotični prebivalci veliko škodo. Naše mišljenje je, da smo opravičeni zahtevati poštnega sela in da nam ga poštna uprava mora dati. Če smo mi dotični poštni pristojbine in petkrat povišane davke plačevali, je tudi poštna uprava, oziroma vlada dolžna nam to skromno uslugo napraviti za naš denar.

ŠKOFJA LOKA. Dne 11. marca se je na nekem shodu v Stari Loki med drugimi klerikalnimi razgrajalci posebno odlikoval Orel Franc Hafner, ki je kandidata SKS med njegovim govorom nahrnil z besedami: «Avstrijski konfident!» Na izrecni poziv je Hafner svojo obdolžitev ponovil. G. Ažman je vložil proti Hafnerju tožbo radi žaljenja časti. Hafner se je zagovarjal, da sploh ni on očital Ažmanu konfidentstva, ampak nekdo drugi. Kljub temu pa je nastopil za svojo obdolžitev dokaz resnice. Pri razpravi, ki se je vršila te dni, je dobil Hafner za svojo ob-

dolžitev zaslužen kaznen teden dni zapora. Plačati bo moral vse stroške kazenskega postopanja.

POLJANE. Gospod urednik, pustite že preprostemu kmetu malo prostora v «Domovini», katero redno preberem vsak teden do zadnje vrste. Imam veliko na srcu, kar me teži in kar bi rad povedal. Danes naj bo le to, kar nas kmete najbolj zanima in tare. Dobro je znano, da je naša poljanska fara ena največjih, če že ne največja, v naši škofiji. Pa ne samo to; ta fara tudi dobro nese. Kolikor ljudje pomnijo, je skoro še vsak župnik obogatel v Poljanah. Se celo kaplan so prišli na dobro. Ravno tako naš sedanji župnik, kakor vse kaže, ne bo zaostal za prejšnjimi. Skoro prazen je prišel v Poljane, a danes ima poln hlev živine. Kako bi jo tudi ne imel, ko ima enega največjih gruntov v naši fari. Zraven mu pa še dobro nese. Pravi, da je prav pobožen. Mislim, da to ne bo držalo. Le na zunanost gleda, da bi šlo vse za njim v njegove družbe in da bi bilo vse tako, kakor on hoče. Nad vse mu je denar. Zmiraj ima kaka pobiranja, zdaj za to, zdaj za ono. Veliko je že izprešal od nevednih in tercijskih ljudi. Kako in koliko je pa res porabil za naprave, pa nič ne vemo, ker še ni pokazal nikarih računov. Posebno dobro skubi baje tretjerednike in tretjerednice. Te je napumpal, da so plačali tudi kapucinarja, ko je bil namesto njega tu, ko je šel na katoliški shod v Ljubljano. Zakramente zna tudi dobro zaračunati, celo za krst je postavil tarifo. Nič ne rečemo, vsak rad obdari ob taki priložnosti duhovnika, da bi pa bila postavljena tarifa za krst kot prvi in najpotrebnejši zakrament, pa je vendar čudno, in nam kmetom, ki že malo mislimo, kar ne gre v glavo. On se kaže, kako je pobožen, pa je zraven tudi trdosrčen. Nekateri kmetje smo začeli misliti na to, zakaj bi mu dajali bero, ko ima tak grunt in še druge velike dohodke, a nobene družine in otrok, za katere bi moral skrbeti kot mi kmetje. Mišljenja smo: To se je uvedlo v starih časih, ko je bil kmet še tlačan, graščak in duhoven pa skupna zatiralca. Te stare na-

«Bodi pozabljeno, kar je bilo, Tone! Jutri se odpeljem po Reziko v Gradiše. Nadalje bomo še govorili. Pridi, Tone, zopet, naša hiša ti je odprta!»

Se je moral Tone piti in še založiti, dokler se končno ni poslovil. Krepko mu je Slapar stisnil močno roko, v obeh matere Slaparice pa je zalesketala solza dobrosrčnosti...

VI

Ob času, ko se je vse to godilo, so naši predniki tudi že občutili začetek znanih avstrijsko-francoskih vojn. O slavnem Napoleonu Bonapartu je šla govorica po vsej deželi. Nekdaj slavno in mogočno plemstvo, ki je tlačilo in odiralo naše uboge kmete, je v strahu in trepetu pred Napoleonom začelo popuščati v svoji nasilnosti. Oholi plemiči so dobro slutili, da jim odzori pšenica, ako Napoleon stre trlilo Avstrijo.

Spomladi leta 1797. je končno prišlo do spopada med Avstrijo in Francijo. Avstrija je torej ugriznila v presneto trd in grenak oreh. Novi demokratični in domovinski zavodni duh, ki je preveval francosko armado pod vodstvom velikega vojvode Napoleona, je tiral avstrijske čete v neizprosni beg. Avstrijska vlada je morala skleniti premirje

v Ljubnem na Gornjem Štajerskem, zatem pa 17. oktobra mir v Campoformio. Avstrija je takrat morala Franciji odstopiti Belgijo, Italijo pa Milan.

Kmalu potem, ko je bil Slapar napaden in ga je rešil Tone, se je Balantov Jurca mudil v znanem beneškem gradu pri Moravcaх. Jurca so tam dobro poznali vsi grajski, pa tudi graščak sam. Donašal je (jaka) vsakojaka mazila in zelišča za ljudi in živino.

Bil je solnčen nedeljski dan v avgustu. Grajski hlapci, dekle in oskrbnik so odšli v Moravce k večernicam. Ker Jurca tako ni z nikomur imel pomenka, se je zleknil po klopi pod starodavno košato lipo na grajskem vrtu in kmalu zadremal. Prebudi ga govorenje, ki se je čulo iz košate ute, oddaljene le sto korakov. Jurca se napravi kakor bi spal, pri tem pa z dobro napetim ušesi prisluškuje razgovoru. Po močnem glasu spozna graščaka, dva pa sta tujca. Govorijo nemški, toda Jurca še razume «tajč» in je le še bolj radoveden, o čem se pogovarjajo gospodje.

«Alfred, kako pa ti sodiš o Napoleonu in francoski revoluciji? Zlodje so ti Francozi, kralja so prikrajšali za glavo in še

mного starih plemenitavev. Preklete so te ideje, s katerimi motijo nižje ljudstvo: Svoboda! Enakost! Bratstvo! Kakor muhe na med se zdaj francosko ljudstvo vjema na te besede. Zdaj nam že rinejo preko meje! Ta bi bila lepa, da še našemu ljudstvu zmešajo glave! Mislim, da bo kaj kmalu tekla kri. Držati se bomo morali! Vragovi nam lahko potegnajo vajeti iz rok!»

«Ej, Herbert, nikar si ne kani veselja s francoskimi novotarijami. Naše ljudstvo in pa francosko sta še daleč narazen, ha-ha! Dokler se naši tlačani še grozijo pred peklom, vragom in copnicami, dokler so zaverovani v duhovščino in dokler se tresejo pred valptovim bičem, se ni bati toče. Odkar so jim naši slavni predniki na žarečem tronu v Zagrebu kronali njihovega sanjavega kmečkega kralja Matijo Gubca, jim je pošla predrznost menda za vekomaj. Če bo treba, jim pa še posvetimo... buticam slovenskim!»

Na te ne baš krščanske besede trčijo vsi trije na zdravje nemškega plemstva in na pogin Francozov. Jurca pa se tiho sam s seboj posmelja: «Malo se vam pa te tresejo hlačke, volkodlaki gosposki!»

vade se naj odpravijo in duhoven se naj plača, kakor se plačujejo učitelji in drugi uradniki. Tlake ni več in tudi bera se mora odpraviti. Zdaj pa naš župnik vsem nam takim grozi s tožbo. Naj le toži, krščansko pa to ni, pa tudi ni usmiljeno. Čudno se nam zdi, da to zahteva od nas, ki večinoma nismo njegovi politični pristaši in kakor je videti, nas kot take sovraži iz vse duše. Drug človek bi od svojega nasprotnika, če mu noče prostovoljno dati, niti ne vzel, še manj pa silil od njega. Naš župnik pa ne dela pri tem razlike. Bomo videli, kaj bo dosegel. Mi se bomo branili do zadnjega. Enkrat mora biti tudi konec.

GORNJI LOGATEC. V pondeljek smo pokopali bivšega dolgoletnega tukajšnjega župana g. Julija Lenassija. Pokojnik si je bil s svojo pridnostjo in vztrajnostjo pridobil velikih zaslug za občino kakor tudi za posamezna društva. Bil je ustanovitelj požarne brambe in ves čas vpliven član raznih korporacij. O njegovi priljubljenosti je pričal veličasten pogreb, ki so se ga udeležili prijatelji in znanci od blizu in daleč. Ognjegasci so ga nesli in mu svetili, domači pevski zbor mu je pel žalostinke, na grobu pa se je poslovil od njega v vznešenih besedah g. župan Punčuh. Na odborovi seji krajevne politične organizacije JDS, ki se je vršila takoj po pogrebu, se je toplo spominjal pokojnika kot vedno zvestega pristaša napredne ideje in neumornega strankinega agitatorja predsednik organizacije. Počivaj v miru, blaga duša! — Krajevna politična organizacija JDS priredi v nedeljo, dne 2. decembra t. l., ob treh popoldne v gostilni g. Ivana Riharja javen shod volilcev z dnevnim redom: Občinske volitve. Na tem shodu se bo obračunalo s klerikalnimi lažniki, ki po «Lažiljubu» širijo največje laži in blatijo naše somišljenike, samo da bi zanesli zmedo v napredne vrste. Laž bo tudi topot imela kratke noge!

NOVO MESTO. (Porota.) Dne 26. t. m. je pričelo tu zadnje letošnje porotno zasedanje. Na zatožni klopi je sedel kot prvi Josip Levstek, posestnikov sin iz Brezja, obtožen zaradi uboja. Zalostni dogodek se je

zgodil takole: V nedeljo, 30. julija 1922., sta brata Franc in Josip Levstek popivala v Zoričevi gostilni v Brezjah. Protj mraku sta prišla tudi brata Josip in Anton Janc iz Drenovca, oba že precej vinjena. Med oboima strankama se je kmalu razvil prepir, tekom katerega je Anton Janc dal zaušnico Josipu Levstku. Brata Levstek sta hotela navaliti na napadalca, ki pa je medtem že zbežal iz gostilne. Ravno pri glavnem vходу pa je zadel Josip Levstek, ki je podil pred seboj Antona Janca, na njegovega brata Josipa. Nič hudega sluteč, je Josip Janc vprašal Levstka, kaj je, dobil pa je v tem trenutku že tako močan sunek s stiletom v prsa, da se je zgrudil nezavesten na tla in kmalu nato izdihnil. Imel je namreč prebodene: prsni koš, pljuča in srce. Josip Levstek je svoje dejanje priznal in tudi obžaloval, zagovarjal pa se je s silobranom in s pijanostjo. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje, da je izvršil Levstek svoje dejanje v pijanosti in zanikalj vprašanje, da je imel v pijanosti namen, Janca ubiti. Sodišče je nato Levstka oprostilo. — V Ameriki je pijanost sama na sebi kazniva, pri nas pa je olajševalno sredstvo za zločine.

OPLONICA. (Drobne vesti.) Pravo krščansko ljubezen do bližnjega nam je pokazal naš klerikalni župan s tem, da je vrgel v našo občino pristojno ženo s tremi otroki iz stanovanja, ki je še sedaj prazno, na cesto. Uboga reva je morala z enoletnim otročičkom in z dvema deklicama do 12 let tri noči prespati pod milim nebom in je bila tam izpostavljena vsem nevarnostim. Ko je tretjo noč razsajala burja in je deževalo, so se ubogi otroci ob 11. ponoči jokali po vasi, dokler se jih niso usmilili drugi in jih spravili na varno. Ker je bila zaradi tega ogorčena vsa vas, je ubogo revo vendar spravil župan v ono hišo, ki je pripravljena za tiste, ki bi oboleti na nalezljivih boleznih, akoravno so žena in njeni otroci popolnoma zdravi. «Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!» — Dobro polje za krščanske duhovnike nam kaže slučaj, da so se na Martinovo stepli sosedje, in sicer iz druge fare,

med seboj in so enega, ki je poprej doma še pretepel ženo in mater, kratkoma zaklali. — Nekj posestnik iz Malahorne je ukradel tukajšnjemu fotografu kolo in fotografski aparat in je bil tako brihten, da je peljal kolo po blatni cesti domov in ga tam skrnil, da se je popolnoma lahko izsledila pot do skrivališča. Čestitamo SLS na takem pristašu!

RAJHENBERG. V nedeljo se je vršil pri nas shod JDS, na katerem je govoril gospod Ribnikar o političnem položaju. Shod je otvoril g. Sadar, predsedoval mu je inž. Zeleznik. Zborovalci so z odobravanjem sledili izvajanju govornikov ter obsojali škodljivo in neznačajno politiko klerikalne stranke.

ŠMARTNO NA PAKLI. (Nekaj iz naše kronike.) Da smo v naši občini napredni, nam mora pripoznati vsakdo. Prvič smo imenitni avtonomisti, namreč na pokopališču. Tu mora vsak sosed svojega umrlega tovariša s pomočjo še drugih treh sam pokopati. Če pride dotični žalosten posel na deževni dan ali celo na nedeljo, potem se pa te avtonomije, čeprav smo zelo iskreni v tem, zelo zelo bojmo. Prosimo samo to, da bi naši sosedje ne umirali tako, da bi jih morali pokopavati v deževnem času in ob nedeljah. Kot iskreni avtonomisti prosimo, če že ne g. župnika, pa vsaj občinski odbor, ki je že sklenil toliko koristnega za g. župnika, da naj ta kuluk na pokopališču odpravi. — Da je naš občinski odbor razen par častnih izjem na višku, naj kaže nastopni primer: Dne 13. t. m. je imel odbor proračunsko sejo, ki je potekla prav za prav mirno, ker tudi najpametnejšim sklepom manjšine se večina sploh nikoli ne približa, seveda zato, ker je manjšina protiklerikalna. In ker ta nič ne doše, se sploh redkokdaj oglasi. Na tej seji pa je predlagal napredni odbornik g. Ivan Bizjak, da naj se postavi vsem vojnim žrtvam dostojen spomenik, ki naj bi pričal poznejšim rodovom o naših žrtvah. Imamo sicer pri nas pod zvonikom nekaj, kar bi naj predstavljalo nekakšen spomin na one nedolžne žrtve svetovne vojne. To so namreč male tablice, na njih imena in kraji padlih, a spo-

Nato poslušaj dalje. Graščaki se pogovarjajo, da bodo v kratkem zopet lovili fante za vojaščino. Z Dunaja je prišlo povelje, ker utegne v kratkem priti do vojne s Francijo. Loviti bo treba hitro in tajno, da fantje ne pobegejo.

Ko Jurca to čuje, se dvigne s klopi in neopaženo naglo odkoraca po poti z gradu. Gredoč premišljuje: «Kar poznam fantov, jim že povem pravo besedo. Čemu bi pretakali kri za avstrijsko zlahtno sodrgo. No, že prekrizam račune, kar se bo dalo. Toda prvo stopim k Tonetu. Tega nikoli ne dobite v past! Toneta pa že ne! Bomo raje svatovali, kadar pride čas. Pa je stvar v dobrem tiru...»

Jurca je namreč vse vedel, kako se je stvar razvijala. Rezika se je vrnila domov vsa srečna, oče Slapar je Tonetu obljubil njeno roko in Tone je postal tam prav domač.

Lep poleten večer je, luna je prisvetila lzza gore, ko Jurca tako koraka proti Čepļam, ne meneč se za spanec. Še nočjo mora do Toneta. Rad ga je imel kakor oče sina. V Lukovici pojejo fantje na vasi:

Dve let' in pol sva midva se ljubila,
dve let' in pol sva midva srečna b'la,
al božja roka naju je ločila,
sam Bog vé, al se kdaj še vidiva...

Tako pojejo in njihovo ubrano zateglo petje se razlega naokrog v nočnem pokoju. Jurca ustavi korak in poslušaj. Milo se mu stori pri srcu in nehote mu pride na misel: «Dá, fantje, ki prepevate, Bog vé, kje boste čez leto in dan!...»

Nato nadaljuje svojo pot.

Vso Čepovsko vas je že objemal spanec, ko gori prileze Jurca. Le par psov, zvestih čuvajev, zalaja, ko ga zavohajo. Stari mož porabi precej časa, preden previdno dokliče Toneta. Za njegovo ležišče je vedel dobro, pa ne samo za njegovo, — o še za marsikaterega fanta in tudi za kamrice vaških deklet...

«Spiš pa kakor polh v duplu!» so prve Jurčeve besede, ko se Tone predrami. Sedeta na skedenjski prag, zvezdnata noč se razlega naokrog in luna kraljuje v svojem jasnem svitu.

«Nekaj sem zvedel, Tone, in sem še nočjo prilezel, da ti povem.»

Tone je radoveden in sluti, da mora biti kaj pomembnega.

«Vedno bolj vidim, Jurca, da ste mi najboljši prijatelj in poleg Rezike najzvestejša duša na svetu.»

«Če ne zameriš, sedaj-le v tem slučaju sem ti še zvestejši od Rezike, pa me moraš tokrat tudi bolj ubogati kakor njo. Poslušaj! Veš, da se vedno klatim okrog kakor večni šoštar Ahasver. Ti nemara še nisi slišal o njem? No, Ahasver je ravno nekemu Judu podplate pribijal na škarpeta, ko druhal mimo njegove bajte prižene Jezusa s križem na rami. Trpeči Jezus se nekoliko nasloni, da si odpočije. Ahasveru pa se je mudilo z delom in se je razjezil, ker so mu senco delali. Zato ves nejevoljen reče Jezusu: Kaj mi delaš senco? Bolj se mi mudi z delom, bolj mi nagaja!... In kaj se je zgodilo? Komaj Jezus vstane, — že je vstal tudi godrnjavi šoštar in začel hoditi brez prestanka dalje in dalje. Ahasver je večni popotnik. Pravijo, da vsakih triintrideset let ves svet obleže, hodi pa neprestano in bo tako hodil do sodnega dne. Rešiti se ne more. Skakal je v prepade, v vodo, in še bogve kaj počenjal, toda vse zastoj. Njegovo življenje in njegova pot nimata konca.

No, tako, od Ahasverja zdaj veš. In zdaj nekaj drugega. Bil sem danes na gradu v Moravčah in se kakor martinček grel na

daj napis: Vse za vero, dom, cesarja. Predlagatelj g. Bizjak je popolnoma umestno nastopil proti tem tablicam, češ, za vero ni šlo, ker smo bili takrat mi kristjani v zvezi s Turki proti kristjanom v boju; za dom tudi ne, ker so nas pošiljali od doma; glede cesarja pa je dejal, da je škoda izgubljati besede. Predlog je bil sprejet, čeprav ga je predlagal politični nasprotnik. Ampak najlepše šele pride. V odboru sedi (reci: sedi) tudi posestnik Klančnik iz Podgore, to je tisti, ki je ob priliki uboja Ferdinanda Železnika pri občinski seji predlagal, naj se listi kakor «Jutro», «Naprej» in drugi, ki so pisali o tem umoru, pri katerem so bili udeleženi tudi Orli, sploh prepovedo in da naj se dotični, ki jih čitajo, popolnoma ignorirajo. In ta mož je prišel s predlogom na Bizjakov predlog o spomeniku, da je čital nekje, da se ples tudi v zasebnih hišah obdavi. V ta namen da bi bilo treba za vsako vas nastaviti samo dva moža, ki bi špijonorala, kje se pleše, in bi dotične plesalce potem javila in dohodki teh glob naj bi se uporabljali za spomenik! Velikodušno, kajne! Vendar pa jih je slišal od lastnih pristašev zadosti. Da smo najbolj klerikalna in pobožna občina, mi boste tudi verjeli, ker pri nas skoro vsako leto enega ubijejo, eden se pa obesil. In pri nas imamo ultraklerikalni občinski odbor!

PTUJ. V zadnjem času opažamo do malih izjem, da postajajo naši ljudje zopet brezbrizni ter imajo od tega dobiček le naši narodni nasprotniki. Učimo se od njih, kako se morajo podpirati le lastni ljudje. Nedavno tega smo srečali na ptujskih ulicah dve Ormožanki, ki sta prinesli svoj denar naložit v nemški Spar- und Vorschussverein. Na naše vprašanje, zakaj nista vložili kje v Ormožu, ker so tam trije zavodi, sta nam odgovorili, da so jih k temu nagovarjali ormoški gospodje Stammen, Kralj in Brodar, češ, da morata naložiti le pri nemškem zavodu, kjer je vrh tega denar še varno naložen. Informirali smo se o vseh treh gospodih ter zvedeli, da so najhujši hujskači v Ormožu, toda nemškega pokolenja je le

klopi. Kaj ti zvem? Lovili bodo fante! Našemu cesarju gre presneto žaljava, tisti Napoleon ga dobro prijema. Poslušal sem, ko so gospodje govorili vse «tajč pohrusta»... Fant moj, pa so slabo govorili. Čuvaj se, Tone, da te ne dobijo v zanjko. Pojdi nekaj časa drvarit v štajerske planine, tam že itak mrgolj fantov-uhajačev in se dobro skrivajo. Na zimo se vrneš; ni hudir, da se medtem burja ne bi polegla.»

Tone je presenečen. Jurca opazi njegovo skrb in ga bodri: «Veš, nič ne pomaga, nimam mazila, da bi te rešilo; samo moj navet ubogaj, pa bo prav, ti rečem! Dekleta si ta čas že za silo izbiješ iz glave, prevzel ti je ne bo nihče, le verjemi.»

«Ah, saj to je tisto!» pravi Tone. «Zame je vseeno, tudi ne bojim se ničesar, toda ravno zdaj, ko se je vse tako lepo obrnilo, zdaj, ko sem tako srečen...»

«Roža brez trnja ni prava roža, sreča brez težkih ur ni prava sreča. Mlad si, marsikaj boš še prestal, toda pretrpi in ubogaj!»

«Tako je, Jurca. Mlad sem in zdrav, vas bom ubogal!»

Dolgo sta še kramljala v mesečni noči, nato pa legla k počitku v dišeče seno.

(Dalje prihodnjic.)

eden, to je g. Stammen, dočim sta druga dva pristna Hrvata, ki sta se v Ormož priselila. Eden od teh, g. Kralj, sedi baje celo v upravnem svetu nekega ormoškega denarnega zavoda. V soboto se je zopet mudil pri nemškem Spar- und Vorschussverein v Ptuj g. Stammen. Tako delajo Nemci. Naši ljudje pa bog varuj, da bi vprašali po mišljenju in narodnosti tistega, kateremu dajo zaslužiti ter bijejo s tem sami sebi v obraz. Mislimo, da smo s tem tudi Ormožanom povedali, kar morajo vedeti, in jim dali migljaje, ki jih naj upoštevajo. Vam vsem pa, ki ste narodno brezbrizni, kličemo: Ljudje, kdaj vas bo vendar srečala pamet?

ORMOŽ. Katoliški dom?! Nesmrtno so se blamirali klerikalni prvaki, ko so minulo nedeljo «slovesno» otvorili in blagoslovili svoj tako zvan Katoliški dom. Poprej so razbobnali v svet po časopisih, da pride sam dr. Korošec in drugi govorniki od drugod na slavnost. Na programu so imeli slovesno službo božjo z udeležbo domačih in tujih orlovskih društev, Kmečke zveze z zastavo, potem povorko po mestu z godbo. Iz vsega tega ni bilo nič. Dr. Korošca in drugih tujih govornikov ni bilo, samo domači Orli in Orlice so tvorili napovedan slavnostni pohod iz cerkve na kraj slavnosti. Predstavimo si samo razočaranje dr. Korošca, če bi res prišel in moral videti na lastne oči to polomijo Zastava je bila razobešena ena, slavoloka ali kake okrasitve pa sploh ni bilo nobene. Po silh slavnostni govornik se je med govorom razjokal in potrdil popolno nesposobnost ter onemoglost te prireditve. Dvorana, prvotno namenjena kulturnim prireditvam kmečkega prebivalstva, se je že na večer blagoslovitve izročila bogu Baku in razkošnemu plesu. Tako so se vzvišeni ideali prosvete že prvi dan teptali ob tla. Pozno ponoči pa se je slišala znana Bakova pesem: Ti pa boš doma ostala, suhe hruške ribala.. Kam plovejo klerikalci?

Kmetijski glasnik

RJAVI IN ZELENİ TRAVNIKI.

Sedaj na jesen se nam kažejo travniki v različnih barvah. Eni so zeleni, drugi rjavi ali pa tudi mešane rjavo-zelene barve.

Ta različna barva ima svoj pomen, ki ga ne smemo prezirati. Najbolj všeč so nam travniki, ki ostanejo čez zimo lepo *sočno zeleni*. Ti travniki so najbolj živi in najbolj rodovitni. Živozelena barva travniške ruše pomeni, da so rastline polne moči in da jih ustavlja v rasti le zimski mráz. Spomladi nam taki travniki najprej ožive in najprej nanovo poganjajo. Jeseni prekinjena rast se spomladi takoj krepko nadaljuje.

Na *rjavih* travnikih opazujemo *mah* ali je pa ruša *osušena* in *oslabljena* vsled *borne* zemlje ali pa *mokre* lege. Rjava barva nam v tem slučaju kaže, da je listje oslabele in da je odmrlo. Življenje v rastlinah je prestopalo na vseh vnanjih delih. Taka ruša potrebuje spomladi dlje časa, da nam zopet oživi in ozeleni. S tem gre veliko časa in moči v izgubo, kar ima za posledico, da je pozneje tudi vsa košnja slabša. Kumerna ruša se počasi popravlja.

Naša skrb bodi zaradi tega, da držimo rušo *trajno pri moči*. Travniško rušo je treba krepiti in oživljati. Ruša naj ostane do zime in preko zime zelena, tako kakor

zimski strn. Spomladi naj takoj naprej zeleni, kakor hitro se zbudi pomladna rast. Taki travniki so polni moči in dajejo najlepše košnje.

Travniki pa, ki nam pred zimo porjave in ki ostanejo tudi spomladi dlje časa rjavi, taki travniki naj se popravijo in izboljšajo. Če so mahoviti zaradi borne zemlje, potem je najprej mah iztrebiti, travnike pa dobro gnojiti, da jim ruša oživi. Če so pa mahoviti zaradi preobilne moče, potem jih je treba najprej dobro osušiti in nato pravilno gnojiti, da pridejo k moči.

Na vsak način je skrbeti, da z naših travnikov rjava jesenska in pomladna barva polagoma izgine. Naši travniki naj ostanejo živi in zeleni!

Z MLEKOM V DENAR.

Mnogo je krajev, kjer ne donša reja krav nobenih pravih dohodkov in kjer je zaradi tega tudi zanemarjena in slabo razvita. Izmed teh krajev so nekateri kraji po svoji legi in po svojih naravnih pogojih pripravi za povzdigo kravjereje. Trebalo bi le poiskati prilike za boljše vnovčevanje mleka. So pa tudi taki kraji, kjer so razmere za rejo molznih krav sploh manj ugodne in kjer ni nobenega pravega izgleda, da bi se mogla ta reja v zvezi z mlekarstvom kaj prida dvigniti.

Kjer so prilike za boljše uporabo mleka količkej ugodne, tam naj se skuša na vsak način ustvariti pogoje za boljše vnovčevanje in izkoriščanje mleka. Mleko naj gre v denar, bodisi po tej ali drugi poti! Vse mleko, ki ga ne porabimo doma, naj se zbira in oddaja naprej. Posameznik ne zmore dosti, toda če se združi cela vas in cela okolica, se dá pa marsikaj doseči. Iz malega raste veliko. Če ni drugače, naj se zbrano mleko posnema, sirovo maslo prodaja, posneto mleko pa doma uporablja za praseta itd. Naj gre mleko v tej ali drugi obliki v denar, glavno je, da se dohodki kravjereje dvignejo in da postane ta reja bolj dobičkanosna, kakor je sedaj.

Če bomo dvignili dohodke iz kravjereje, jo bomo s tem najbolj podprli v njenem napredku. Če bo šlo mleko v korist, naj si bo na ta ali drug način, potem ne bo vseeno, ali molze krava 1500 ali pa 2000 litr. na leto, kakor nam je sedaj. In to bo prva pobuda za napredek, kajti razlika 500 litrov mleka na leto znaša že pri eni sami kravi, če računamo mleko po 8 K ali 2 Din, lepo vrednost 4000 K ali 1000 Din na leto. Vzroka dovolj, da začnemo krave bolj skrbno odbirati in vzrejati.

Danes gre po takih krajih, kjer ni prilike za gladko oddajo in za boljše uporabo mleka, veliko mleka brez pravega haska v zgubo. V vsej okolici znaša to velike vrednosti! Po takih krajih ni seveda nobene prave spodbude za boljše rejo krav, kakor je današnja. Če se bodo pa dohodki iz te reje dvignili s pomočjo skupnega vnovčevanja, takoj se bo dvignilo tudi zanimanje za to rejo. Ljudje bodo začeli krave boljše rediti in redili bodo tudi boljše krave.

Ugodno vnovčevanje mleka je prvi in glavni pogoj za napredek v kravjereji. Po tej poti so prišli po drugih krajih naprej in po tej poti treba tudi nam hoditi, če hočemo kravjerejo dvigniti po krajih, kjer je danes zanemarjena. Z mlekom v denar!

Gospodarstvo

KMETIJSKI POUK PO DEŽELI.

Oddelek za kmetijstvo priredi nastopna predavanja:

v nedeljo 2. decembra: Seio pri Zumberku, o živinoreji; Voglje, o gnojenju; Božakovo, o kmetijstvu; Planina (okraj Logatec, o sadjarstvu; Hrušica pri Ljubljani, o čebelarstvu; Bratonež v Prekmurju, o kmetijstvu; Prodanovec v Prekmurju, o živinoreji;

v soboto 8. decembra: Trebnje, o mlekarstvu; Luce, o kmetijstvu; Primskovo, o živinoreji, Krka, o kmetijstvu; Črna pri Prevaljah, dopoldne, o čebelarstvu; Podpeca, popoldne, o čebelarstvu;

v nedeljo 9. decembra: Na Šoli pri Žajnici, o sadjarstvu in poljedelstvu; Trebnje, o sadjarstvu; Senčur, o kmetijstvu; Obrežje (obč. Velika Dolina), o vinarstvu; Zeljina, o gnojenju; Dragatuš, o gnojenju; Krka, o živinoreji; Dolnji Logatec, o gnojenju; Polana v Prekmurju, o kmetijstvu;

v nedeljo 16. decembra: Radohova vas, o živinoreji; Rateče pri Kranjski gori, o planšarstvu; Črni potok, o travništvu; Zabreznica pri Zirovnici, o mlekarstvu; Goraj Logatec, o sadjarstvu; Škofja Loka, o čebelarstvu; Mala Polana, o kmetijstvu; Murski Petrovci, o kmetijstvu.

TRŽNI PREGLED.

ZITO. Na novosadski blagovni borzi dne 27. t. m. se je tržila pšenica po 300 do 315 dinarjev, oves po 215 do 225 Din, turščica po 195 do 245 Din, moka «0» po 510 do 517 Din, otrobi po 125 do 150 Din.

JAJCA. Komad se plačuje v naši državi, in sicer prvovrstno blago, po okrog 2 Din. Ker so naše cene višje nego v inozemstvu in ker je na evropskih trgih sedaj mnogo blaga iz prekomorskih držav, se naše blago sploh ne izvaž.

= Vrednost našega denarja. Dne 27. t. m. se je dobilo na zagrebški borzi (v devizah). 100 avstrijskih kron za 12 in pol pare, 100 madžarskih kron za 45 do 47 par, 100 italijanskih lir za 383 do 385 Din, 1 dolar za 87.75 do 88.50 Din, 100 češkoslovaških kron za 257.5 do 258.25 Din, 100 švicarskih frankov za 1540 do 1545 Din.

= 20odstotni odtegi, odvzeti o priliki zigosanja kronskih bankovcev, se po izjavi finančnega ministra zaenkrat ne vrnejo, ker ni sredstev. Končno pa še to vprašanje ni rešeno.

= V Ljubljani se osnuje železniška direkcija. Glede na izjavo prometnega ministra dr. Velizara Jankovića, da se namerava osnovati v Ljubljani železniška direkcija, se poroča, da bi pod to direkcijo spadalo celokupno omrežje na slovenskem ozemlju (tudi bivša južna železnica). Poleg tega zahtevajo nekateri, da bi pod upravo ljubljanske direkcije prišli tudi progi Bubnjarci—Karlovac—Sušak (Reka) ter cela zagorska proga (Dolnja Lendava—Čakovec—Zaprešič), češ, da je ozemlje zagrebške direkcije preveliko, a ljubljanske bi bilo premajhno. Proti tej zahtevi pa je nastal v Zagrebu velik odpor, češ, da spadata omenjeni dve progi po naravi pod zagrebško direkcijo in da ni gledati pri tem na eventualno večje ali manjše ozemlje.

Zborovanje zaubnikov mariborske oblastne organizacije JDS.

Na občni zbor oblastne organizacije Demokratske stranke v Mariboru, ki se je vršil minulo nedeljo, je prislo toliko zastopnikov krajevnih organizacij iz vseh krajev, da je bila restavracijska dvorana v Narodnem domu nabit polna. Med drugimi se je zbora udeležil tudi starosta mariborskih Slovencev, g. dr. Rozina, in ministra n. r. dr. Kukovec in dr. Zerjav.

Zborovanje je otvoril posle vodeči podpredsednik dr. Lipold, ki je izvajal, kako njuna je že izvedba ustave in samouprav, zlasti glede na potrebe obmejnega prebivalstva, ter poudarjal vztrajno stremljenje JDS za zedinjenje naprednih sil. Nato je tajnik g. Spindler poročal o stanju organizacije. Po volitvah se je življenje stranke okrepilo in je bilo ustanovljeno mnogo novih močnih organizacij. Povsod vlada zaupanje v uspeh, obenem pa razpoloženje za zedinjenje naprednega življa. Poročilo navaja podrobnosti o delu, ki so ga vršili demokrati potom tajništva in v okrajnih organizacijah.

Prisrčno pozdravljen od zborovalcev je nato govoril dr. Zerjav o notranjem političnem položaju. Poudarjal je skupne interese demokratov ljubljanske in mariborske oblasti. Ljubljana ne zahteva nobenih prednostnih pravic, vendar je in bo ostala tudi za severno Slovenijo prevažno središče v gospodarskem in kulturnem oziru, in to toliko bolj, kolikor več bo sama delala in organizirala. Znak občnega političnega položaja je neodrejenost, ker radikalna vlada nima poguma, odločiti se, ali gre na levo ali na desno. Demokratska stranka se je težko ločila od formalne moči le zato, ker je bila obljubila rešiti uradniško in invalidsko vprašanje, kar pa je preprečila od radikalcev izzvana kriza, ki so jo na vso moč želeli tudi klerikalci. Sedaj pa se demokratska stranka dobro užitvija v svojo vlogo kot opozelja in njen vpliv raste od dne do dne. Akoravno smo v Sloveniji manjšina, vendar daje določnost naših ciljev našemu delovanju mnogo poudarka. In tudi nasprotniki morajo našo manjšino neprestano uvaževati. Poizkus organizirati radikalno stranko v Sloveniji, je popolnoma propadel in bi bilo pametneje, če bi se bili dotičniki ravnali po svoječasni izjavi, ki jo je govorniku dal g. Pašič, da radikalna stranka v Sloveniji nima ničesar iskati. Potem ko se je naša stranka privadila in utrdila v opozicijskem položaju, je čas, da izstopi iz rezerve v ofenzivo, da razvije svoj program, kako naj se na podlagi ustave razvije naše notranje državno vprašanje. Pri tem je demokratska stranka pripravljena v okviru državnega edinstva, in to čisto po svojem programu, storiti vse za čim največjo dekoncentracijo državne uprave in za čim širšo samoupravo. Slovenske organizacije JDS so v tem zmislu sprožile misel za sklicanje glavnega odbora stranke. Prehajamo pa v ofenzivo tudi v ožji domovini in smo prepričani, da bo poleg moralne moči naših idej nam dala zadoščenje tudi mnogo večja številčna moč naših volilcev.

Pri debati je ravn. Lesničar iz Celja dopolnil gospodarski del izvajanj dr. Zerjava s kritiko pretirane davčne prakse.

zlasti opozarjajoč na krivično dejstvo, da vkljub popolnoma izpremenjenim valutnim razmeram veljajo stare davčne lestvice.

Po dobati so zborovalci pri volitvah novega oblastvenega načelstva najprej prosili dolgoletnega voditelja g. dr. Kukovca, da prevzame predsedniško mesto. Ker pa je dr. Kukovec izvolitev odločno odklonil, mu je bila ob ponovnih ovacijah zborovalcev izrečena iskrena zahvala in zaupnica. Nato je bil soglasno izvoljen za predsednika oblastne organizacije dr. Franjo Lipold, za podpredsednike pa gospodje: Lovro Petovar (Ivanjkovec), Ivan Šoštaric (Maribor) ter Ivan Prekoršek (Celje). Poleg tega je bilo izvoljeno širše načelstvo s predstavniki iz vseh delov mariborske oblasti.

Po govorih gg. Prekorška, dr. Kašana, Lesničarja, dr. Gosaka, notarja Koiška, dr. Pivka, Petovarja, dr. Kukovca, dr. Lašiča in dr. Lipolda so bile sprejete predlagane resolucije in je bil krasno uspeh zbor zaključen ob 14. uri z vzklikom: Na svidenje pri delu! (Resolucije objavimo v prihodnji številki.)

Beleške

+ Iz tajništva JDS. V nedeljo 2. decembra se vrši ustanovni občni zbor krajevne organizacije JDS v Krški vasi ob 2. uri popoldne v prostorih g. Josipa Ajstera. Poroča g. Adolf Ribnikar iz Ljubljane. — V Kranjski gori se vrši istega dne občni zbor krajevne organizacije ob 1. uri popoldne v hotelu Slavec. — V Gornjem Logatcu se pa vrši istotako 2. decembra javen volilni shod ob 3. popoldne v prostorih gostilničarja g. Ivana Riharja. Kot govornik iz centrale pride g. dr. Rape.

+ Okrajni zbor zaupnikov JDS za prevaljski in marenberski okraj se bo vršil v nedeljo, 2. decembra v Dravogradu, kjer bo istočasno ustanovljena krajevna organizacija JDS za Dravograd-Mežo in okolico.

+ Klerikalni listi za poneumnjevanje in posirovljenje slovenskega ljudstva, to so «Domoljub», «Slovenski Gospodar» in «Straža», so v zadnjem času pričeli ponovno divjati in zlivati gnojnico na vse, kar ni klerikalnega mišljenja. Vidi se, da je klerikalna barka zgubila ravnotežje, katerega hočejo sedaj vzpostaviti po svoji stari metodi: «laži, kar se dá, obreknj in psuj!» Ti, tako zvaní katoliški lističi, imajo naše ljudstvo za toliko moralno pokvarjeno, da si na pošten način ne upajo dobiti njegovega zaupanja, odnosno ga še nadalje držati v svojih črnih krempljih. Strašno žalostno je to. Opozarjamo vse naše somišljenike in prijatelje, da razkrinkujejo med zapeljanimi ljudmi te zastrupljevalce ljudstva in ubijalce poštenosti med našim narodom. Tako, kakor pišejo ti listi, Kristus ni učil. Ven s klerikalnim zastrupljevalnim čtivom iz vsake poštene hiše!

Novosti

* Josip Stritar †. V nedeljo 25. t. m. zvečer je umrl v Rogaški Slatini pesnik in pisatelj Josip Stritar. Njegovo ogromno delo in zasluge za slovensko slovstvo so splošno znane med Slovenci. Tudi med najpreprostejšim ljudstvom je znan Stritar zlasti po mladinskih knjigah Mohorjeve družbe «Pod lipo», «Zimski večeri» in «Lesniki». Josip Stritar, s pesniškim imenom Boris Miran, se

je rodil 6. marca 1836 v Podsmreki pri Velikih Laščah na Dolenjskem. Bil je ožji rojak Trubarja in Levstika. Svetovno vojno in prva povojna leta je preživel v Aspangu pri Dunaju v veliki bedi. Zato so ga rojaki spravili v domovino. Nasečil se je v Rogaski Slatini, toda slabotnemu starčku ni bilo več dano dolgo življenje v domovini. Pred nekaj dnevi je obolet na pljučnici, kateri je podlezel. Njegovo truplo se je prepejalo v Ljubljano, kjer se je včeraj, v četrtek, izvršil slovesen pogreb. Bodi velikemu možu ohranjen časten spomin!

* **Praznovanje državnega praznika.** 1. december se praznuje kot državni praznik ujedinenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev pod dinastijo Karadjordjevičev. V ljubljanski stolnici se v ta namen vrši ob 10. uri dopoldne slovesna služba božja z zalivalno pesmijo in državno himno.

* **Božidar Sever svoboden.** Kakor znano, so aprila 1. 1920. madžarski orožniki aretirali blizu meje na madžarskem ozemlju člana naše razmejitvene komisije g. Božidarja Severja ter ga odvedli v Budimpešto, kjer so ga internirali. Po dolgem trpljenju je bil sedaj 3. t. m. izpuščen iz internacije in se je vrnil v Jugoslavijo.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl ugledni gostilničar in posestnik g. Ivan Zupančič. Bil je vedno v naprednih vrstah. Bodi mu blag spomin!

* **Nova hranilnica.** V Ljubljani se je ustanovil Hranilni in posojilni zavod, reg. zadruga z o. z., ki začne poslovati dne 1. decembra na Dunajski cesti št. 23, pritlično. Zavod izvršuje vse posle kreditnih zadrug: sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun, daje posojila, izvršuje inkaso itd. Pogoji so najugodnejši v vsakem oziru. Prvo načelstvo je sestavljeno takole: predsednik je g. Fran Peterca, širok znan veleposestnik in trgovec na Dunajski cesti v Ljubljani. Podpredsednik je g. Josip Šiška, stolni kanonik v Ljubljani in zemljiški posestnik na Pšati. Odbornika pa sta v vsi Sloveniji najboljše znana lesna trgovca in posestnika gg. Franjo Škrbec in Fran Bartol. Ta imena so nam jamstvo za najlepši razvoj mladega in trdno zasnovanega zavoda.

* **Nemci zapuščajo Zomboljo.** Ker se bo mesto Zombolja kmalu izročilo Rumuniji, se je med tamkajšnjimi Nemci pričelo izseljevanje. Hiše in druga poslopja prodajajo za slepo ceno. Celo tovarniške stroje prevažajo na naše ozemlje. Nemci se namreč počutijo v naši državi prav povoljno in ne marajo Rumunov.

* **Preiskava proti načelniku oddelka za socijalno politiko.** Iz Beograda je došel v Ljubljano odposlanec ministrstva socijalne politike g. Stojadinović, da uvede preiskavo zaradi obtožb, naperjenih proti g. dr. Goršiču. Minister za socijalno politiko g. dr. Peleš je uvedel preiskavo zoper dr. Goršiča na podlagi obširnega pritožnega materijala, ki mu je bil predložen osobito od strani invalidske organizacije.

* **Snežni zameti v Gornji Savinski dolini.** V Gornji Savinski dolini je zapadlo toliko snega, da ponekod zaradi snega pošta ni mogla voziti. Pošto iz Mozirja v Rečico je moral prenašati jahač, istotako pošto za Ljubno in Sv. Frančišek Ksaverij.

* **Strašna nevihta** je razsajala predzadnji četrtek nad Sarajevom. Odtrgal se je oblak in strela je udarila na več krajih. Vse brzo-

javne in telefonske žice so bile pretrgane. Nevihta je trajala vso noč.

* **Nepričakovana smrt.** V Beogradu je padel 16letni Ilija Dimitrijević na neko špičasto železo, ki ga je nosil s seboj. Ko so prisotni opazili, da se je nabodel, so ga dvignili, in dečko je mirno odgovoril: «Saj mi ni nič!» Čim pa je izrekel besede, je omahnil mrtev na tla.

* **Zajčji junak.** Od vojakov je pobegnil podnarednik Rudolf Kukenberg, pridehen 11. četi 39. pešpolka v Carovem selu, doma iz Braslovč.

* **Slabe posledice mladostne prešernosti.** 15letni A. M. in 16letni O. R. iz Viča pri Ljubljani sta v soboto zvečer sklenila, da se gresta v nedeljo kopat v Gradaščico. Ko sta se slekla, je A. M. skočil na plitvejšem mestu v vodo. Hipoma pa ga je zagrabil krč in razposajenim bi se lahko slabo godilo, da ga ni pravočasno potegnili na suho njegov tovariš. Oba nepremišljenca sta obolela na pljučnici.

* **«Oha, počakajtel»** je dejal neki stražnik v Mariboru, ko je na brvi preko Drave zgrabil neko žensko baš v trenutku, ko je hotela skočiti v mrzle valove. Skočiti je hotela v vodo baje zaradi tega, ker jo je nekdo obdolžil tatvine klobas.

* **Razprava proti dvema dijakoma** — roparskima morilcema v Zagrebu. Te dni je pričela v Zagrebu razprava proti 19letnemu dijaku Draženu Thierryju in 18letnemu dijaku Hrvoju Paskijeviću, ki sta dne 7. maja na Prekrižju zavratno umorila Slavka Kanajeta in Andreja Jelačića in se polastila njihovega denarja. Samo čitanje obtožnice je trajalo nad eno uro, nakar je pričelo zashiševanje obtožencev. Razprava bo trajala več dni in vlada za izid velikansko zanimanje. K razpravi je pripuščeno občinstvo le v omejenem številu.

* **Ugrabljenje milijonarjevega sina.** Sofijskemu milijonarju Liagjevu je nedavno izginil sin. Vse iskanje je ostalo doslej brez uspeha. Liagjev je prejel več pisem, v katerih se mu javlja, da se njegov sin nahaja nekje skrit in da bo puščen na svobodo, čim plača Liagjev dva milijona dinarjev. Pismo so bila poslana iz Južne Srbije. V enem poznejših pisem se zahteva odkupnina 25.000 dolarjev. Podpisano je to pismo od K. P. in K. L. Liagjev je prispel te dni v Beograd in nato v Skoplje, a o sinu ni našel sledu. Domneva se, da so mu sina ugrabili makedonstvujuči in ga odvedli s seboj v gore. Naše in bolgarske oblasti so dobile nalogo, da vrše strogo preiskavo.

Iz raznih krajev

* **Na Viču** se je pred nekaj dnevi predstavil gostilničarju Josipu Straku neki lepo oblečen neznanec. Izjavil je, da je detektiv in je zahteval od gostilničarja 100 Din nagrade, ker ga bo sicer naznanil radi nekega prestopka. Gostilničar pa je njegovo ponudbo odklonil, nakar je neznanec z grožnjo, «da bo to že drugje čutil», izginil.

* **Na Vrhniki** je nedavno vlomil nekdo v glavno tobačno zalogo. Orožništvo je sedaj izsledilo krivca v osebi Frana Thurma. Ukradeno blago se je našlo pri njem.

* **V Škocjanu pri Mokronogu** se je v sredo zvečer vračal Franc Novak precej nadevan sladke kapljice proti domu. Med potoma se je prevrnil v cestni jarek. Iz jarka ga je rešil komaj napol živega Alojz P.

* **V Srednji vasi pri Senčurju** je hotel posestnikov sin Franc Sajovic s staro zarjavelo puško streljati vrane. Pri strelu pa mu je puško razneslo. Odtrgalo mu je prste leve roke in tudi po obrazu je dobil več poškodb.

* **V Hinjah pri Zužemberku** so bili delavci zaposleni pri zadnjih gradbenih delih neke hiše. Med tem ko so šli delavci južinat, se je zgradba zrušila. Le srečnemu slučaju se je zahvaliti, da ni bilo v usodnem trenutku nikogar v novi zgradbi.

* **V Kočevju** se je radi pretežkega snega podrla neka baraka na delavca Simona Klajča. Klajč je dobil več notranjih poškodb in mu je zlomilo eno nogo.

* **V Zagorju ob Savi** je otvorena telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

* **V Zidanem mostu** se je poročil brzojavni mojster g. Joško Smodej z uradnico progovne sekcije gđ. Gizelo Podmernikovo. Bilo srečno!

* **V Zgornjih Ponikvah** je pri posestniku Jožefu Florjančiču pred par dnevi vtomil neki Ivan Andrejičič, ki se izdaja ljudem za trgovca z voln, in mu odnesel 1500 Din gotovine.

* **Na Gornjskem v Savinjski dolini** je umrl po daljši bolezni g. Martin Orožim, ugledni posestnik in večletni župan gomilske občine. Čeprav je bil pristaš nasprotne stranke, so ga častili vsled njegove stvarnosti in zmernosti tudi naprednjaki. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Sokolstvo

SOKOLSKO DRUŠTVO V GORENJEM LOGATCU priredi za narodni praznik, to je v soboto, dne 1. decembra t. l. zvečer v gostilni «Pri Korinu» zabaven večer v prslavo ujedinenja in na korist Jugoslov. sokolskega saveza». Vabi se vse članstvo in prijatelji Sokolstva.

POLJANSKI SOKOL priredi na Miklavžev večer našim malim Sokoličcem in Sokoličicam ter vsem drugim malim in odraslim vesel večer, poln radosti in smeha. Tudi strahu bo nekaj, ko bodo zarožljali parkeljni, katere pa bodo takoj ustrahovali nežni in mili angelčki. Poleg Miklavža in druge otrokom primerne zabave se bo začetkoma igrala temu večeru primerna igra «Suegulčica in škrtatje», ki se odigrava na kraljičinem dvorcu za devetimi gorami. Začetek je točno ob pol sedmih zvečer. Naj nikar nihče ne zamudi. Morda že močno v letih se bo marsikdo spomnil na detinsko dobo. Matere, pripeljite deco v naš Sokolski dom, saj je mladina do desetega leta povrh še prosta vsake vstopnine. Na svidenje!

Razno

× **Kako je mogoče z enim dinarjem plačati dolg sedmih dinarjev.** Jože si je izposodil od svojega brata Toneta 3 dinarje, Tone si je pa nekaj dni poprej vzel na posodo od sosedu Franceta 2 dinarja. Slučajno je bil tudi sosed Franc dolžan Jožetu 2 dinarja. Nekega dne pa je našel Jože na cesti 1 dinar. S tem dinarjem se poda k Tonetu, pa mu pravi: «Olej, Tone, tu imaš 1 dinar, odslej sem ti dolžan še samo 2 dinarja.» Tone vzame dinar, gre k Francetu in mu reče, da naj vzame ta dinar, a da mu ostane še en dinar dolžan. Toda tudi France ne obdrži dinarja; pri sebi, temveč ga da zopet Jožetu ter mu

tako ostane dolžan še en dinar. Ko dobi Jože dinar zopet v roke, gre ponovno k Tonetu, rekoč: «Sedaj ti vračam drugi dinar, moj dolg znaša pri tebi samo še en dinar.» Tone mu to potrdi in pošlje prejeti dinar Francetu s pripombo; da je sedaj njegov dolg poravnat. Isto stori France ter poravnava s prejetim dinarjem svoj dolg pri Jožetu. Jože pošlje v tretjič prejeti dinar Tonetu in tako se je rešil tudi on svojega dolga. Premislite, čitalci, in boste videli, da je to res in celo prav enostavno!

× Ali je mesečnost ozdravljiva? Nešteto krat so že dokazali primeri, kolika opasnost preti mesečniku, ako ga kdo hitro prebudi. Sam pojav blodenja v spanju še ni popolnoma pojasnjen. Ve se sicer, da je to neke vrste duševno obolenje, vendar pa je, seveda, tudi v tesni zvezi s telesno oslabelejšjo. Kar se tiče zdravljenja teh nesrečnih bolnikov, še zdravniška veda ni daleč napredovala. Zato so mesečniki po navadi prepuščeni samim sebi, dokler — to je večinoma konec žalostne igre — se ne ponesrečijo smrtno. Tak slučaj se je pripetil nedavno v Londonu. Neka gospa, ki je stanovala v prvem nadstropju neke hiše, je nenadoma, baš ko je hotela leči, opazila ob oknu človeka, ki se je spustil na okno iz drugega nadstropja. Misleč, da je to roparski vlomilec, se je silno prestrašila in v smrtnem strahu zgrabila vrč vode ter mu izlila vodo v obraz. Hladna voda je prebudila mesečnika in ta je padel na cesto ter se ubil. Šele potem je gospa spoznala nesrečnika, ki je bil sicer njen dober znanec.

× Čuden slučaj. Nedavno je imel računski uradnik Berecski v Velikem Varadinu na Madžarskem čudne sanje. Sanjalo se mu je, da bo v noči dne 30. sept. ob 2. uri zjutraj mrtev. Dasi ni bil lahkoveren, so ga vendar te sanje začele vznemirjati. Začel se je pripravljati na smrt. Ko je napočil 30. september, se je poslovil od vseh svojih prijateljev ter okrog polnoči legel v posteljo. Toda spati ni mogel. Čudne sanje so mu neprenehoma rojile po glavi. Vstal je zopet ter hodil po sobi. Nad posteljo je visela stara podoba. Začel si jo je ogledovati kakor še nikoli v svojem življenju, dasi je že celih dvajset let visela na tem mestu. Nenadoma se mu je zazdelo, da sliši na dvorišču nek šum, kakor da bi prihajali vlomilci. Šel je ven ter pogledal, a ni našel ničesar. Ko pa je prišel v sobo, je ležala na njegovih posteljih razbita slika, ki si jo je malo prej ogledoval. Če bi bil ležal v postelji, bi ga bila gotovo ubila. Tako pa so mu sanje rešile življenje.

× Dvakrat se je poročila z istim možem. Nedavno se je poročila neka gospa Wanger z nekim gospodom Georgesom. Kot mlada deklica je bila poročena z Wangerjem, ki je moral leta 1900. v vojno z Buri. Kmalu potem je dobila obvestilo, da ji je mož padel na bojišču. Ker obvestilo ni bilo ravno zanesljivo, je ona še vedno pričakovala povratka moža. Tako je preteklo celih 23 let. Sedaj ni nihče več mislil na to, da bi se mogel njen mož še vrniti, in oblasti so ji dovolile poroko z Georgesom. Komaj je poteklo nekaj mesecev po drugi poroki, je doznala, da njen prvi mož še živi in da se nahaja bolan v neki bolnici. Sedaj je morala zapustiti drugega moža ter se je preselila k prvemu možu, ki pa je kmalu umrl. Zaradi tega se je vrnila gospa zopet k drugemu možu, s katerim pa se bo morala po zakonih

zopet poročiti, ker je postal zakon z njim neveljaven, ko se je doznalo, da prvi mož še živi.

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elza-Fluid! Čudili se boste! Dobrodejen pri drgnenju vsega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje! Cez 25 let priljubljen! Z zavojnino in poštino vred: 3 dvojne in 1 specialna steklenica 24 dinarjev, 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10%nim doplačilom. Razpošilja ga: Lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg št. 360, Hrvatsko. (a)

Vsakovrstno fino pohištvo

kakor tudi mrtvaške krste, okna in vrata v veliki in bogati zalogi po nizki ne robati ceni.

Delavnica s strojnim obratom. 64

Hmeljarji, val ste vabljeni k

= Repiču na Polzeli. =

Za slabotne otroke.

Emulzija ribjega olja. 04

Vsak teden sveža. Mnogo učinkovitejša kot navadno ribje olje. Izdeluje jo: Lekarna RAMOR v Ljubljani, Miklošičeva cesta (pri glavnem kolektorju). Zelo priročno lekarna za vse, ki hodijo v Ljubljano po zdravila.

Kadar greste v Ljubljano,

si ne pozabite ogledati v trgovini

F. ČEŠNOVAR

na Starem trgu števil. 16

sukna, lodna, oblek, hlač, barhenta, srajc, zimskega perila, nogavic, rokavic, zimskih ženskih majic, otroških čepic, kravata, robcev itd. Čudovito nizke cene!

Razpošilja se tudi po pošti. 65

Zahtevajte vzorce in cenike!

HRANILNI IN POSOJILNI ZAVOD,

reg. zadr. z o. z.,

začne poslovati dne 1. decembra tekočega leta
v Ljubljani na Dunajski cesti h. št. 23.

Sprejema hranilne vloge pod najugodnejšimi pogoji, upoštevajoč od finančnega ministra že naznanjeno davčno prostost hranilnih vlog.

Vloge na tekoči račun najugodnejše po dogovoru.

Daje posojila proti polni varnosti najkulantnejše.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1923.

Franc Peterca, veleposestnik in trgovec v Ljubljani, predsednik.
Josip Šiška, stolni kanonik v Ljubljani in posestnik, podpredsednik.
Franjo Škrbec, lesni trgovec v Ljubljani, in Fran Bartol, lesni trgovec v Ljubljani, odbornika. 68

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu? Potrebujes li dobrodejno in okrepujočo mazilo? Ali te muči glavobol? Zob bol? Trganje?

Ali želiš najboljšo sredstvo za negovanje zob, kože, glave? Ali si proveč občutljiv zaradi mrzlega zraka? Ali želiš dobro domače in kosmetično sredstvo?

Fellerjev pravi Elza-Fluid je mnogo močnejši, izdatnejši in bolje delajoč kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic radostuje, da tudi ti porečoš:

To je najboljšo, kar sem kdaj okusal!

Išči Elza-Fluid v vseh dotičnih poslovnica, vendar pa zahtevaj samo pravi Elza-Fluid lekarnarja Fellerja! Elza-Fluid stane z zavojnino in poštino vred, če se ga naroči naravnost in če se denar pošlje naprej ali po povzetju: 3 dvojne ali 1 specialna steklenica 24 Din; 12 dvojnih ali 4 specialne steklenice 85 Din; 24 dvojnih ali 8 specialnih steklenic 151 Din; 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 214 Din.

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja očesa po 4 dinarje in 6 dinarjev; Elza-mentolni črtaki 7 dinarjev; Elza-švedska tinktura za želodec; Elza-zagorski sok za prsa in zoper kašelj; elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonjska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; glicerini po 1-30 dinarja in 16 dinarjev; Lysol, Lysolform po 25 dinarjev; kineski čaj od 2 dinarjev navzgor; originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica, 15 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 10 dinarjev; strup za podgane in miši 8 dinarjev. Pri primotu se zavojnina in poština posebej zaračunava.

K tem cenam se priračunava sedaj 10%no doplačilo. Pisma se naj naslavljajo natančno takole: **EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzaztrg števil. 360, Hrvatsko.**